

แบบบันทึกเหตุการณ์

ความหมาย

แบบบันทึกเหตุการณ์ (Anecdotal record) คือ เครื่องมือวัดผลการศึกษาชนิดหนึ่งที่บรรยายข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เฉพาะอย่างที่เกิดขึ้นกับนักเรียนแต่ละคนซึ่งครูสังเกตได้จากสถานการณ์จริง

การสังเกตเพื่อจดบันทึกพฤติกรรม เป็นการช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคน โดยครูต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการไว้ล่วงหน้า

ลักษณะพฤติกรรมเพื่อการจดบันทึก

1. ลักษณะพฤติกรรมที่ควรสังเกตเพื่อจดบันทึกในการทำความเข้าใจนักเรียน จะต้องเป็นการสังเกตจากหลากหลายสถานการณ์ซึ่งได้แก่ พฤติกรรม ความสนใจ พฤติกรรมการปรับตัว ลักษณะนิสัย เจตคติ ต่อสิ่งต่างๆ การเผชิญปัญหา ความมุ่งมั่นในการทำงาน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น มนุษยสัมพันธ์ กิจกรรมที่นักเรียนสนใจเป็นพิเศษ

2. เป็นพฤติกรรมที่ครูไม่สามารถประเมินได้ด้วยวิธีการอื่น

3. เพื่อให้การสังเกตเกิดประโยชน์สูงสุด ครูควรมีการจำกัดขอบเขตและควบคุมการสังเกตดังนี้

3.1 กำหนดเวลาและกำหนดพฤติกรรม ที่จะสังเกตนักเรียนแต่ละบุคคล

3.2 ทำการสังเกตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับนักเรียนที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลือเร่งด่วน

วิธีการบันทึกเหตุการณ์

การบันทึกเหตุการณ์ครูต้องมีทักษะในการสังเกต และการบันทึก จากวิธีการดังนี้

1. สังเกตและบันทึกพฤติกรรมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ครอบคลุมเพียงพอที่จะเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนที่ถูกสังเกต

2. บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ทันทีหลังการสังเกต

3. การบันทึกเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ต้องบันทึกตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเที่ยงตรง เพื่อหลีกเลี่ยงการตัดสินด้วยความรู้สึกของผู้บันทึก

ตัวอย่างแบบบันทึกเหตุการณ์

การบันทึกข้อมูลที่สังเกตได้ ควรบันทึกบนกระดาษสำหรับจดบันทึก เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 1

นักเรียน	: เด็กหญิงเก๋ วันที่ 1 ตุลาคม 2547 เวลา 10.00 น. - 10 : 15 น.
ระดับชั้น	: ประถมศึกษาปีที่ 5 สถานที่ สนามเด็กเล่น ช่วง เวลาพัก 15 นาที
เหตุการณ์	เด็กหญิงเก๋ ยืนอยู่ข้างสนามเด็กเล่นคนเดียว เธอไม่ ร่วมเล่นเกมและไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียน คนใด

ในกรณีที่ผู้บันทึกต้องการออกความเห็นสำหรับแต่ละเหตุการณ์ที่สังเกตได้ก็สามารถทำได้ แต่ต้องขึ้น
ย่อหน้าใหม่ ดังตัวอย่าง 2

ตัวอย่าง 2

นักเรียน	: นายเอก วันที่ 5 ตุลาคม 2547 เวลา 9.00 น.
ระดับชั้น	: มัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานที่ ห้องเรียน
เหตุการณ์	เมื่อครูเริ่มสอนวิชาภาษาไทย เอกถามครูว่า เขาจะอ่าน กลอนที่แต่งเองให้เพื่อนๆ ฟังได้หรือไม่ ชื่อกลอน “ความฝัน” เมื่อ ครูอนุญาต เขาเริ่มอ่านกลอนด้วยเสียงที่ต่ำ จังหวะที่กระดาศตลอด เวลา ขยับเท้าขวา ขึ้น - ลง ส่วนมือก็คอยจับปกเสื้อ เมื่อเขาอ่าน จบเขาเดินกลับมา นั่งที่นั่นทันที
ความเห็นของผู้บันทึก	เอกชอบการแต่งกลอนมาก และงานแต่งของเขาสะท้อน ให้เห็นถึงความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ แต่ดูจะติดพัน กับการอยู่หน้าชั้นเรียนเวลาอยู่ต่อหน้าเพื่อนๆ

ข้อจำกัดของแบบบันทึกเหตุการณ์

1. การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเพื่อบันทึกไว้ในแบบบันทึกเหตุการณ์ต้องใช้เวลามาก
2. ความลำเอียงของครู ความคาดหวังของครู การรับรู้เดิมเกี่ยวกับนักเรียน อาจเข้ามาปะปนกับการสังเกตและจดบันทึกเหตุการณ์จนทำให้เกิดความเบี่ยงเบนของข้อมูลพฤติกรรมและเหตุการณ์ได้

ประโยชน์ของแบบบันทึกเหตุการณ์

1. ได้ข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมของนักเรียนจากสถานการณ์ที่เป็นจริง นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ เช่น นักเรียนบางคนสอบข้อเขียนวิชาเสริมสร้างลักษณะนิสัยได้คะแนนดีมาก แต่ในทางปฏิบัติ ครูสังเกตพบว่าเวลาจามหรือไอไม่เคยใช้ผ้าเช็ดหน้าปิดปาก เป็นต้น
2. แบบบันทึกเหตุการณ์ที่จัดทำเป็นกรณีพิเศษอย่างต่อเนื่องสำหรับนักเรียนบางคน จะช่วยให้ครูเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้นมากขึ้น สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสาเหตุ

3. เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำความเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งยังไม่สื่อสารด้วยการเขียนได้

4. การที่ครูบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตได้จากนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้ครูเข้าใจพัฒนาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

การนำไปใช้

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ ถ้าครูเข้าใจและได้ฝึกการใช้แบบบันทึกเหตุการณ์จนเกิดความชำนาญย่อมจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสามารถช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูแนะแนวควรจะใช้แบบบันทึกเหตุการณ์จนเกิดทักษะในการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อจะให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานแนะแนวนักเรียนทั้งในด้านส่วนตัวและด้านการเรียน

ชูศรี วงศ์รัตน์

บรรณานุกรม

- Gronlund, Norman E. Measurement and Evaluation in Teaching. 4th ed. New York : Mac Millan Publishing Co. Inc. 1990.
- Hopkins, Charles D., and Richard L. Antes. Classroom Measurement and Evaluation. 2nd ed. Illinois : F.E. Peacock Publishers, Inc. 1985.